

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежства, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Деела, поставити:

за начелника прве класе среза јасеничког, округа крагујевачког, Петра Чађевића, начелника исте класе среза жичког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза космајског Петра Ђ. Драгомировића, секретара исте класе начелства округа крајинског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза жичког Петра Милићевића, начелника исте класе среза космајског, по молби;

за секретара треће класе начелства округа врањског Милана Л. Првуловића, начелника исте класе среза јасеничког, округа крагујевачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза кључког Душана Атанацковића, полицијског писара исте класе среза голубачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза колубарског, округа београдског, Душана Јанковића, полицијског писара исте класе среза јасеничког, округа крагујевачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза ражањског Косту Пешића, полицијског писара исте класе среза расинског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза јасеничког, округа крагујевачког, Душана Живковића, и полицијског писара исте класе среза колубарског, округа београдског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза расинског Драгића Пауновића, полицијског писара исте класе среза ражањског, по службеној потреби; и

за полицијског писара друге класе среза голубачког Милутина Кокановића, полицијског писара исте класе среза кључког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Деела, 11. августа 1911. године, у Београду.

РАСПИС

Свима окружним Начелствима и Управи града Београда

Веома је важно, да се при превентивном лечењу, у Пастеровом заводу у Нишу, утврди, да ли је дотично лице одиста повређено од животиње која је боловала од беснила.

Да би се то утврдило, наређено је расписом СБр. 737/901.: »да се бесна животиња, ако је домаћа и жива, пронађе, затвори и посматра, или да се над њом изврши секција, ако је убијена, и о свему састави детаљан протокол.«

Искусство и напредак науке показали су, да поменути наредба није довољна ради утврђења, да ли је секцирана животиња одиста боловала од беснила.

Да би се беснило секциране животиње могло стручњачки и сигурно утврдити, наређујем да се од данас, кад марвени лекари врше секцију животиње сумњиве на беснило, поступа на овај начин:

Марвени лекари, који врше секцију животиње сумњиве на беснило узимаће, по могућству, асептично парче мозга, — најзгодније за узимање и рад је парче продужење кичмене мождине *Medulla oblongata* — метнути га у стакло напуњено глицерином запремине 50—100 грама и стакло добро запушити.

Није слободно слати неконсервисане делове мозга или их остављати у антисептичне течности — јер би тако упућени материјал био за рад неупотребљив.

Добро запушено стакло и запечаћено печатом марведеног лекара, послаће власт, која упућује дотично лице на лечење, по томе лицу, Пастеровом заводу, ради предузимања потребних експеримената.

Препоручујем начелству, да ову наредбу саопшти свима полицијским органима, окружним, среским, општинским и марвеним лекарима, уз наредбу да у будуће по њој у свему поступају.

С.Бр. 7962.

5. августа 1911. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
М. Трифковић С. Р.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од

Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

2. У пројекту немачког Казненог Законика се разликују: *увреда* (*Beleidigung*), под чиме се разуме и увреда и клевета у смислу нашег К. З. (§ 239), и *клевета* (*Verleumdung*), под чиме се разуме клевета, чији је извршилац био *свестан* неистинитости онога, што је тврдио (§ 261). Доказивање истинитости навођених чињеница је допуштено, сем ако је »увреда« извршена јавно или распрострањавањем писмена, ликова и представљања¹⁾, или ако се тиче само одношаја приватног живота, који се не дотичу јавних интереса (§ 260. ал. 2).

3. У другом пројекту немачког Казненог Законика¹⁾ се чини иста разлика као и у горе наведеном пројекту (§ § 282 и 285.). Доказивање истинитости навођених чињеница допуштено је, изузимајући исте оне случајеве, који су изузети и у првом пројекту (§ 283.).

V. Швајцарско законодавство

1. У Швајцарској сваки кантон има своје засебно казнено законодавство, које стоји под утицајем било француског, било италијанског, било немачког казненог законодавства, те је излишно обазирати се овде на њих.

2. У пројекту швајцарског Казненог Законика од 1909 год. разликују се: *увреда* (*Beschimpfung*) увреда у смислу нашег К. З. (§ 108.), *клевета* (*Verleumdung*) — клевета у смислу нашег К. З., чији је извршилац био свестан неистинитости навођених чињеница (§ 105.) и *оговарање* (*üble Nachrede*) — клевета у смислу нашег К. З. (§ 106.). Доказивање истинитости је допуштено, по чињенице бра-

¹⁾ Gegenentwurf zum Vorentwurf eines deutschen Strafgesetzbuches 1911.

ног и породичног живота могу се само онда доказивати, кад садрже какво кривично дело (§ 106., ал. 2.). Извршилац оговарања се казни и онда, кад је доказана истинитост чињенице, али он није имао основаног повода за то, и стало му је било само до тога, да о другом рђаво говори (§ 106. т. 3.). Ако извршилац оговарања исто пред судијом за неистинито огласи и формално повуче, судија има издати оговараном исправу о томе; он се може ослободити кривичне одговорности, ако је оно што је тврдио, из опростиме заблуде за истинито држао (§ 106. т. 2.).

VI. Норвешко законодавство

1. У њему се разликује *увреда* (§ 246.) и *клевета* (247.).

2. Допуштено је доказивање истинитости код клевете (§ 249. т. 1.).

3. Суд може да не изрекне никакву казну, кад је увреда или клевета била изазвана непристојним понашањем повређеног, или кад је он одговорио злостављањем или другим увредама или клеветама (§ 250.).

4. Противправност увреде је искључена, кад је извршена „из оправданог разлога“. (§ 246.).

VII. Енглеско-американско законодавство.

1. У њему се разликују *libel* и *slander*. *Slander* се састоји за разлику од *libel* само у *одређеним, лажним изјавама, које су тужиоцу нанеле штету, док су за појам libel* довољне и неодређене изјаве омаловажавања и саопштавања чињеница, које *in concreto* нису нанеле никакву штету тужиоцу. Даља разлика између *slander* и *libel* лежи у начину извршења: први се састоји у усменим изјавама и саопштавањима, а други у писменим сваке врсте.

2. За *slander* се одговара само приватно — правно, он је дакле један приватно — правни деликат а не кривично дело. То се образлаже тиме, што изговорена реч брзо исчезне, док написана остаје, те и теже последице производи, и што писмено извршен напад на част показује већу пакост код извршиоца, јер је имао више времена да размишља о делу, што дакле такав извршилац обично дела с предумишљајем.

3. *Libel* и *slander* се сматрају више као дела против позива и напредовања нападнутог лица, него против његове части¹⁾, што важи нарочито за *slander*, за чије постојање је потребно проузроковање материјалне штете.

VIII. Руско законодавство

1. Оно разликује *увреду* (чл. 530.) и *клевету* (чл. 531.).

2. За клевету се наглашава, да постоји и онда, кад је саопштавање учињено у *одсутству* нападнутог.

3. Закључује се, да је за постојање увреде потребно, да је изјава омаловажавања учињена у *присутству* нападну-

тог, као према италијанском Казненом Законику. Но увреда постоји наравно, кад је она у писму садржана и писмо дође у руке нападнутог, јер се и онда може рећи, да је он присутан изјави омаловажавања. Изјаве омаловажавања учињене у одсутству нападнутог сматрају се као поверљиве, те би извршилац сматрао казну као неправедну последицу прекршаја поверења или неопрезности трећег лица. — Сем тога трећи ће бити. вели се, дискретнији, кад зна, да ће он сам бити кажњен, ако изјављено даље прича и тиме прекрши поверење указано му¹⁾.

4. За клевету је потребно саопштавање *какве околности*, која може шкочити части, т. ј. навођене једне одређене чињенице. Било би према томе само увреде, кад би А назвао Б у присуству неког трећег „варалицом“ без навођења чињеница, из којих би се то могло закључити.

§ 23. Историјски развој увреде и клевете

У римском праву увреда и клевета нису постојале као самостална кривична дела против части. Оне су биле само једна врата *injuriae*. *Injuria* пак није била кривично дело против части, већ против *личности* у опште, и обухватала је сва кривична дела против личности, изумимајући она, која су била сматрана као самостална кривична дела, као што је н. пр. убиство²⁾. Тако она је обухватала поред увреде части (*infamatio convicium*) лаке телесне повреде, нападе на полну част, нарушење домаћег мира (*domum vi introire*). О њима се је говорило у 12 таблица, *lex cornelia de injuriis* и у разним царским конституцијама.

У старом немачком праву је међутим повреда части сматрана увек као самостално кривично дело. Но у разним законодавним изворима па ни у *Sacrolina* њихов појам није био утврђен, већ се је само прописивала казна за изјаве одређене врсте. Опште немачко право се је пак придржавало римског појма *injuria*, али се је њен обим постепено ограничавао, тако да се је најзад под тим подразумевала само повреда части. У даљем развоју се је почело разликовати и између увреде и клевете (нарочито од *Feuerbach-a*), и то разликовање је прешло у новије законодавство.

У Душановом Законику има три члана, у којима се говори о увреди:

Чл. 50.: „Властилин који опсује и осрамоти властеличића, да плати 100 перпер. И властеличић ако опсује властелина, да плати 100 перпер и да се бије стапи“.

Чл. 55.: „И ако себар опсује властелина, да плати 100 перпер и да се осмуди“³⁾ ако ли властелин или властеличић опсује себра, да плати 100 перпер“.

¹⁾ Уп. *Liepmann* 298.

²⁾ В. *Binding* 1133, *Liepmann* 218, *Mommsen* 784.

³⁾ *Новаковић* 180: „Осмудити је мање позната реч, али се и данас говори, и значи *ватром ожећи* или *ошати*.“

Чл. 95.: „Кто опсује светитеља¹⁾ или калуђера или попа, да плати 100 перпер...“

§ 24. Увреда у војном казненом Законику

§ 81.

„Ко увреди стражара, стражу или патролу речима или непристојном радњом, казниће се затвором до једне године“.

§ 86. ал. 1.

„Ко увреди дежурног официра усмено, писмено или непристојном радњом, казниће се затвором до две године“.

§ 87. ал. 1.

„Ко увреди речима или непристојном радњом дежурног, пожарног и друга војна лица из реда подофицира и редова, који сличну службу врше, казниће се затвором до шест месеци“.

Као што се види, у наведеним одредбама говори се само о једном кривичном делу против части: о увреди. Дефиниција исте се у њима не даје, те све што је речено о увреди по Казненом Законику, важи и за увреду по војном Казненом Законику.

Израз „речима“ из §§ 81. и 87. се односи на увреду извршену како усмено тако и писмено, н. пр. путем штампе. За војна лица не важе на име одредбе Закона о Штампци, о којима је реч о увреди, већ горе наведене одредбе, јер оне нису укинута чл. 58. з. о. шт. Став „непристојном радњом“ односи се на увреду извршену гестом, делом или представљањем.

Да би се горње одредбе о увреди примените, потребно је, да је увреда нанета коме војном лицу у дежурству или у вршењу, стражарне патролске или пожарне службе. Ово је дакле једна *нарочита* врста увреде. За обичне увреде војних лица важе одредбе Казненог Законика о увреди.

Као што се види из § 81., и *стража* и *патрола* се сматрају као пасивно спсобне за увреду.

(СВРШИЊЕ СЕ)

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Ђуричића
члана Касационог Сула

(НАСТАВАК)

25. На случај реалнога стицаја кажњивих дела, кривцу се казна не може спустити испод минимума, који је законом предвиђен за најтеже од дела, која су у стицају. [§ 69. први одељак, 2. став, казн. законика].

[I 23. X 1909. № 11498, в. Никетића казн. зак. код § 69, стр. 47.].

[Општа седница 19. X 1910. № 11534].

¹⁾ *Новаковић* 293: „Светитељ је епископ или владика.“

¹⁾ Уп. *Liepmann* 306.

Х. оглашен је од поротног суда за крива за две опасне крађе из тач. 1. § 223. к. зак.

Првостепени суд стави оптуженоме у олакшицу признање и добро владање и осуди га за оба дела на две године затвора. [Пресуда Првостеп. ваљев. суда од 13. IX 1910. № 36491].

Ову пресуду уништи Касациони Суд примедбама I одељења од 28. IX 1910. № 10767, које гласе:

„Кад је у § 69. казн. зак. предвиђено, да ће суд кривцу у случају стицаја више дела са разним казнама, моћи спустити казну до оне мере, која је законом одређена за најтеже од његових злочинстава или преступљења, за која се осуђује; кад је дакле за кривца у стицају разних казни као минимална осуда означена она казна, која је као максимална предвиђена за најтеже његово дело¹⁾, онда суд противно овом законском пропису није могао оптуженом Јеврему у овом случају спустити казну испод максимума предвиђеног за дело опасне крађе; која су дела овде у стицају.

То пак, што су приликом наређења о одређењу казне у стицају, предвиђени случајеви, кад се код кривца стеку разне казне, не може бити разлог да се од њега одступи у случају ако се код кривца стеку казне истог рода, по разним делима, јер се не може претпоставити да је циљ овом законском пропису тај, да се онај кривац, који би се налазио у стицају са једним тешким и једним лаким делом, које закон благо казни, строже казни, него у случају да је и ово друго дело исто онако тешко као и прво, а запређено казном истог рода“.

Ваљевски првостепени суд није усвојио ове примедбе већ је дао следеће [7. X 1910. № 40283] противразлоге:

„Суд је пронашао да овде постоје две опасне крађе, које се казне по тач. 1. § 223. крив. зак. и за које се опт. X. казна има да одмери. Од олакшица суд му је признао добро владање и признање, из тач. 4. и 7. § 59. к. зак. за свако дело, према признатим олакшицама суд је досудио кривцу по једну годину затвора, а то је према § 61. крив. зак. могао учинити.

Потом је према § 69. крив. пост. сабрао те две казне и дошао до казне од две године затвора, коју је казну пресудом и досудио. Правилно је дакле преступљено и суд се није огрешио о наређење из § 69. крив. зак.

Примедбе погрешно упућују суд на наређење, које је исказано у другој тачци првог одељка § 69. крив. зак., јер овом наређењу овде нема места. То наређење предвиђа случај кад се на овај начин одређујући казне, дође до збира, који прелази максимум казне за најтеже дело, а по судској оцени довољна би била она казна, која је максимална за најтеже дело прописана, па у том случају законодавац даје суду овлашћење да може досудити

ону казну, која је као максимална за најтеже дело прописана¹⁾.

Општа Седница Касационога Суда одбацила је ове противразлоге и усвојила примедбе свога I одељења, по с битном изменом „да су примедбе закону саобразне, у колико се њима суд упућује да при одмеравању казне за кривце у стицају, а према § 69. казн. зак., казну може спустити до оне мере, која је законом одређена за најтеже од његових злочинстава или преступљења, за која се осуђује, те да дакле не може казну спустити испод минимума одређеног за најтеже дело“.

Као што се види из предњег излагања, одредба овога веома важног прописа неједнако се тумачи од наших судија. Тако овде имамо тројако разумевање поменутог закона о одмеравању казне за стицај кажњивих дела:

а) По примедбама I одељења Касационога Суда, кривца је требало осудити на максимум казне за опасну крађу, а то је по § 223. к. зак. десет година робије.

б) По противразлозима, суд је слободан у одмеравању казне и у овом случају. Суд је по § 69. к. з. само обавезан да одмери казну за свако дело и да те казне сабере, а то је оп и учинио. Сад, кад би овако одређујући казну, изишао такав збир, да он прелази максимум казне за најтеже дело, онда би суд поменути наређењем био овлашћен да ту укупну казну редуцира до максимума казне за најтеже дело. Што се тиче спуштања укупне казне испод минимума за најтеже дело, о томе суд не говори ништа, али се из пресуде и противразлога види да суд држи да примени правила о томе спуштању има и овде места.

в) По одлуци Опште Седнице, овим се наређењем обавезује суд, да при одмеравању казне у овоме случају не може сићи испод минимума за најтеже дело, дакле овде испод 2 године робије §§ 14. и 223. к. закона.

Стоји то да је стилизација помен. прописа веома рогобатна и непотпуна, чиме се донекле може и правдати изнета колебљивост судских одлука. Ну како је по кривично правосуђе веома важна ствар, да се бар овакви битни прописи једнообразно и правилно примењују, ми смо ради да овоме припомогнемо нашом интерпретацијом означеног закона.

§ 69. казн. зак. представља законско наређење, по коме су судови дужни да одмеравају казну ономе кривцу, коме се суди за стицај кажњивих дела.

Ту је усвојен за одређивање казне тзв. кумулациони принцип. — Кривцу се дакле одмерава казна за свако дело посебице, па се тек онда скупљају све тако одмерене казне и изриче се једна укупна казна, која није ништа друго до збир свију ових казни.

Овај принцип обухваћен је првим одељком првог става пом. § 69. казн. зак.

Ну изложени принцип није у закону потпуно изведен; он је до душе усвојен као правило, али је у даљим ставовима § 69. к. зак. претрпιο извесна умножавања и ограничења. Та одступања јасна су и о њима не ћемо овде ни говорити.

Питање је у томе: 1) Шта се хтело да пропише другим ставом првог одељка помен. законског прописа? и 2) Могу ли се и на случај одмеравања казне за реални стицај применити прописи §§ 61. и 62. казн. зак. и по њима кривцу спустити укупну казну за сва дела, која су у стицају, испод минимума за најтеже од тих дела н. пр. за изнети случај: може ли укупна казна бити мања од 2 године робије?

Ми држимо да је прво питање правилно расправљено у противразлозима првостепеног суда, а то је: да се овде садржи ублажавање строгог кумулационог принципа, у толико што се допушта суду да у случају, ако збир казни за поједина дела, пређе максимум казни за најтеже дело, може казну редуцирати до тога максимума.

Истина ово овлашћење нема никакве практичке вредности, пошто би суд и без тога, кад би нашао да му збир много излази, могао постићи ову редуцију, казне за поједина дела. Ну, свакако овакво разумевање тачно је и према изворнику нашег казног законика и ми га усвајамо¹⁾.

Много је важније питање оно, које нас овде поглавито и занима, то је питање о спуштању казне испод минимума.

Одмеравање казне није једно и исто, кад се кривцу суди за једно дело, и кад му се суди за стицај. Тако § 69. к. зак. једини је законски пропис, који регулише одмеравање казне на случај реалног стицаја. До душе, суд ће и овом случају, при одмеравању казне за поједина дела пазити има ли кривац олакшавних и отежавних околности, па према истима и одређивати меру казне за поједина дела [у толико дакле и овде има места примени § 61. и 62. к. зак. у в. с § 218. кр. с. пост.], али суд нема овлашћења да у овом случају спушта казну испод законског минимума за најтеже дело. Ово суд не може да учини ни по томе, што је и то обухваћено поменути наређењем, по коме овде не може бити спуштања испод оне мере, која је законом одређена за најтеже дело.

И тако: У овоме наређењу узаконено је једно опште правило, да се казна за стицај може спустити у границама законског максимума и минимума за најтеже дело. Законски максимум може се прећи, с обзиром на даља ограничења изложена у томе пропису, али нигде није допуштено да се сиђе испод законског минимума²⁾.

Ну, баш, кад се ово не би изводило из садржаја поменуте одредбе, и у том

¹⁾ Види овако исто погрешно разумевање § 69. к. зак. и у пресуди Апелационога Суда од 16. IX 1907. № 4916, у нашој књизи „Кривично-правни чланци“ Београд, 1910. г. на стр. 61 и 62.

¹⁾ Види овако исто разумевање поменутога закона и код Лазе Урошевића у његовом казном законнику „Судски Требник“ II део, Београд 1911. г. код § 69. на стр. 77. и 78.

¹⁾ Тако и наш коментатор Ђ. Ценић код § 69. к. зак. за Царевину Немачку и § 47. казн. зак. за Царство Јапанско, по којима укупна казна не може достигаи збир свију појединих казни и т. д.

²⁾ Види о овоме и Ценића, у његовом коментару код § 69, на стр. 250. и 251.

случају постављено правило важи према осталим прописима казненог законика и правилном разумевању појма стицаја у кривичном праву.

Да је овакво схватање тачно најбоље ће се видети, ако се баца поглед на модерни принцип о кажњавању стицаја, ограничени, интензивни или правични кумулациони принцип или т.к. зв. асперациони принцип. Овај принцип састоји се у томе што се кривцу одмерава казна за најтеже дело, али се с обзиром на стицај она поопштрава.

Кад би се, дакле, казна за стицај изрицала и по овоме блажим систему, опет нема разлога да се силази испод минимума за најтеже дело и још мање може за то бити разлога при примени кумулационог система. Стицај свакако представља неку отежицу за кривца и она мора да има утицаја на казну. Па како ублажавање казне испод законског минимума спада у изузетне случајеве особито благе, такав случај сигурно не стоји онда кад је кривац у реалном стицају кажњивих дела.

Да би се и у овоме случају могло изрећи спуштање казне испод законског минимума морало би стојати нарочито законско овлашћење, а њега нема ни у § 69. казн. зак. нити на другоме ком месту.

И тако ми закључујемо: На случај реалног стицаја казна се кривцу не може спустити испод законског минимума за најтеже дело¹⁾.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКО ТЕХНИЧКИ ЛАБОРАТОРИЈУМ

Примена научних метода у полицијским и судским истрагама један је од најважнијих факата за последњих десет година. Из ове примене створен је скуп метода, који је назват *Научном Полицијом* — именован претенциозним и нетачним — јер у њему нема ни сталних закона ни општих принципа, већ само једна серија практичних примена, позајмљених од разних грана наука и примењених на кривичну истрагу. То је вештина, којој много боље доликује име *Полицијска Техника*.

Ова вештина тежи све више и више да се одвоји од Судске Медицине и Хемије. Намера нам је, да јој овом приликом дефинишемо и прецизирамо програм и границе, и покажемо да она данас представља нешто аутономно, са одређеним циљем и индивидуалним методама. Она у осталом, има своје специјалисте који су — чудновата ствар — поникли из најразличитијих средина. Док су Стокис, Отоленги и Миновић судски лекари, дотле је Рајс хемичар и фотографски техничар, а Ханс Грос и Винд правници. Из суделовања и укрштања ових разних енергија произишла је фор-

мација овог доктринарног тела, које је још врло мало познато а још мање примењивано. У ограниченем броју великих вароши конституисале су се или у универзитетским лабораторијумима као у Лозани и Лијежу, или у антропометријским одељењима као у Паризу и Лиону, или најзад, у полицијским школама као у Риму и Мадриду, средине у којима се остварује примена ове нове вештине. Један једини израз, до данас неупотребљен, врло је згодан да их све обележи, а то је *Полицијски Лабораторијум*.

Данас се јавља тенденција, да се ови лабораторијуми установе у сваком великом судском центру. Вероватно је, да ће ова реформа у Немачкој бити остварена у кратком времену. Руска влада већ је наименовала будуће директоре полицијских лабораторијума, који ће постојати поред главних центара и страних власти, и послала их у Лозану у лабораторијум професора Рајса, у циљу практичних студија.

Најсавршенији примери организације овог рада, поред лабораторијума Рајсовог јесу још: лабораторијум Корина и Стокиса у Лијежу, одељење за судску идентификацију (антропометријско) у Дрезди (Бекер), полицијска школа у Риму (Отоленги), антропометријско одељење у Паризу (Бертилон), полицијска школа у Мадриду (Олориц), одељење за идентификацију у Христијанији (Дас), одељења за идентификацију у Берлину, Бечу и Лондону (Клат, Винд и Ханри) и лабораторијум Рошеров у Хамбургу. Ми смо покушали да у Лиону створимо један лабораторијум према истим принципима, и захваљујући љубазној потпори г. Гако-а главног полицијског секретара, могли смо организовати антропометријско одељење, које је прави полицијски лабораторијум са свима потребним инструментима за разна истраживања.

Које службе врши један полицијско-технички лабораторијум у корист кривичне истраге и сигурности у опште? Несумњиво је, да све оно што долази у област чисте Судске Медицине, не улази у ове службе, и да секције, испитивање рана и анализе отрова не могу бити практиковани у полицијско-техничким лабораторијумима. Из његове домене треба, тако исто, искључити и све хемијске операције, као и све што се односи на преглед животних намирница. Независно од овога, полицијском техничару остаје још врло пространа домена посвештеног рада, коју ћемо овде укратко прегледати.

Отисци прстију

Истраживање и анализање отисака прстију спада у искључиву надлежност Полицијске Технике. Познато је већ какве огромне користи може дактилоскопија учинити кривичној истрази. Дактилоскопска теорија врло је стара, али је њена практична примена сасвим нова и савремена. После величанствених резултата, који су добивени у већини цивилизованих држава, истраживање и анализање отисака прстију мора ући у прак-

тичну употребу полицајаца и истражних чиновника. Судови и поротници, који су дуже времена били неповерљиви према дактилоскопији, почели су данас, како изгледа, судити правилније о њој и њеној вредности. Док су: Стокис, у Белији; Рајс, у Швајцарској; Ханри, у Енглеској и Бекер, у Саксонји, успели да у више прилика добију, на основу својих рапората о идентификовању трагова, судске пресуде за поједине злочинце, дотле је поротни суд у Христијанији осудио, први пут, 14. новембра прошле год. једно лице само на основу аргумената из Доеовог рапорта, а 10. новембра прошле год. римски поротни суд изрекао је пресуду, такође први пут, над двојицом опасних крадљиваца, само на основу дактилоскопског доказа.

Према оваквом стању ствари, истраживање отисака прстију не сме у будуће бити пренебрегнуто ни у једној кривичној истрази. Приликом овог истраживања главна тешкоћа састоји се у заштити предмета са површинама које су способне за примање и задржавање отисака од сваког додира до доласка вештака. Лозанска полиција може, у овом погледу, послужити као пример. У Лиону, по једном распису управника полиције, полицијски комесари и агенти полицијских станица дужни су известити, телефоном, антропометријско одељење о сваком извршеном злочину и преступу, и наредити да се на месту злочина никакав предмет не покреће нити руком додирује. Одмах по добијеном извештају органи антропометријског одељења излазе на означено место, снабдевени са потребним инструментима и апаратима (изолатори и фотографски апарати). Истраживање отисака врши се према косом осветљењу, помоћу свеће, или још боље помоћу мале електричне лампе. У пракси се ретко дешава да се на месту извршеног злочина не нађе никакав траг. У сваком случају треба узети отиске прстију свију становника куће и суседа који су први дотрчали на место злочина, и за које се сумња да су руком додиривали предмете за испитивање. Стакла, флаше, метални или стаклени предмети са глатким површинама, парчад стакла које су разбили крадљивци, трагови на полираном дрвету које су они додиривали или ломили, вазне од камена, порцулана, мајолике и т.д., кујнско и асталско посуђе, и сви предмети на којима су откривени трагови прстију, а који се могу лако носити, узимају се и преносе у лабораторијум. Што се тиче хартија, треба их узети што више, јер се врло често дешава да потпуно чисти и бели листови хартије, на којима се голим оком ништа не опажа, покузају веома јасне трагове отисака прстију после нарочито изазивања. Отиске прстију који се налазе на зидовима и намештајима великих димензија, даље на вратима, прозорским крилима и т.п. треба фиксирати и фотографисати на лицу места. Понекад ће бити потребно да се отисак прецрта — прекопира — помоћу беле желатинске хартије (метода Стокисова), или претходно обоји помоћу белог праха

¹⁾ Према изложеноме лако је увидети да је гледатиш премадаба, по коме овде треба изрећи максимум казне за најтеже дело, погрешно и ван сваке дискусије.

www(serise) па по том прекопира на прној желатинској хартији. За отиске прстију, који се налазе у прашини, ми смо добијали одличне резултате помоћу раствареног гипса, т. ј. изливајући њихов калуп у гипсу; папиларне линије показивале су се веома јасно на стврдној калупу.

(СВРШИТЕ СЕ)

С француског,
Д. Ђ. Алимпић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

У Санли-у затворили нас у „пролазни затвор“, један од најжаснијих који сам икад видео. Апсанција је вршио и дружност пољака, те је затвором управљала његова жена, и то још каква жена! Како смо јој били нарочито препоручени, то нас она лично претресе до голе душе, хтевши се уверити да не носимо штогод што би могло послужити за бегство. Таман смо почели испитивати радове кад чусмо неки рапав глас: „лопови, ако ли вам дођем тамо са говећом жилом научићу вас како се свира.“ Ми смо разумели то и нисмо ништа више предузимали. Сутра дан стигнемо у Париз; водили су нас крајним улицама и у четири сата по подне бесмо на виду Бисетра.

Приспев на крај улице која води на пут за Фонтенебло, кола окретоше десно и уђосмо кроз гвоздену капију на којој сам прочитао напис „Дом стараца“. У првој авлији шеташе се велики број стараца обучених као варошани, добри неки грешници. Они су се тискали да нас виде гледајући нас са оним глупим љубопитством које има живот монотон и чисто животињски, јер дешава се често да човек из народа, немајући више од чега да живи, примљен у један овакав дом, попушта у јачини својих скучених моћи и свршава падањем у потпуну блесавост. Улазећи у другу авлију, где се налази капела, приметио сам да многи од мојих другова крију лице рукама или цепним марама. Помислише се може бити да су осетили неку непријатност; не, они су се крили да их не запазе, да би лакше побегли ако се прилика укаже.

„Ето, стигосмо, рече ми Десфосе, који је седео до мене. Видим ли ову четвртасту грађевину, то је затвор.“ И доиста скидоше нас пред једном капијом коју је чувао стражар. Ушав у канцеларију само су нас записали у регистар, а описе оставили су да узму сутра. Приметио сам да апсанција мене и Десфосе-а много мрзи, и закључио сам да нас је мора бити препоручио Хиртл, који је увек од догађаја у компјесној шуми стизао један сат раније. Пошто смо прошли кроз неколико врло сниских врата обложених блехом и поред вратанаца од ћелија, уведоше нас у једну четвртасту велику авлију, где су се једно ш-

сет апсеника забављали дерући се да је одјекивала цела кућа. На нашу појаву све се ућута и гледали су са чуђењем гвожђа у која смо били оковани. У осталом ући у Бисетер са таквом опремом сматрало се за особиту заслугу осуђеника, односно његове смелости и умешности у бежању, јер предострожности предузете да се његово бегство предупреди дизале су му само цену. Десфосе, који је ту био на потпуно познатом земљишту, није се много мучио да нас представи као најзаслужније људе нордског округа, а хвалећи мене он толико претера те се нађох окружен и хваљен од свих оних који су били „Славни“ у затвору; Бонон, отац — Виљем, Можер, Жосат, Малтез, Корни, Блонди, Туфлат и Рикард, један од саучесника у убиству лигиског делижанца, не остављаху ме више. Чим су нам скинули окове у којима смо путовали, одвели су ме у апсанску крчицу где сам за два сата одговорио на хиљаду питања, а одатле један крупан човек са војничком капом, који ми рече да је надзорник соба, зовну и уведе ме у једну велику одају звану „Fort Mahon“ где ме обукоше у ново одело, које се састојало из шајкаче пола црне. Надзорник ми у исто време рече да ћу бити бригадир, а то значи да председавам дељењу хране између оних који се хране са мном; према томе имао сам и бољу постељу док су други спавали на војничким постелима.

За четири дана упознали су ме сви осуђеници, али, ма да су имали веома повољно мишљење о мојој храбрости, ипак Бомон, да би ме пробао, зачкавао ме је безузрочно. Ми се потукосмо и како је он био један од вештака у борби помоћу ноге он изађе као победилац. Али други пут смо се тукли у бараца где Бомон није могао употребити сву своју вештину и нађе се испод мене. Први неуспех дао ми је идеју да се повестим у тајне ове гимнастичке вештине и славни Жан Кутон, Св. Ђорђе у овој вештини, који је био с нама у Бисетру, уписао ме је одмах у ученике с којима се он поносио.

Затвор у Бисетру је једна грдна четвороугаона грађевина која окружава разне зграде и више дворшта са разним именима: *велико дворште* где се шетају осуђеници, *куњско дворште*, *исећа авлија* и *дворште робљаши*. У овом последњем налази се нова грађевина од пет спратова; сваки спрат има четрдесет соба у које се могу сместити по четири осуђеника. На заравни, на крову, тумара ноћу и дању један пас кога су звали Драгон; за њега се у затвору говорило да је толико исто неподмитљив колико пажљив. Затвореници су ипак доцније успели да га подмите једним печеним батаком, који је он примио. Истина је неоспорна да ништа тако не наводи на погрешку као прождрљивост, јер она утиче подједнако на сва органска бића. За честољубље, за играње, за жељу за допадањем има граница одређених природом, али неситост не зна за доба старости, и ако се неки пут апетит успротиви својом леношћу, у толико је сигурније да се неће повва-

рити стомак. Али пошто су они који су Драгону дали батак побегли док га је он јео, њега су испребијали и прогнали у псећу авлију, где се, везан ланцем, лишен оног чистог ваздуха који је удицао на крову, неутешан због своје кривице, губљаше из дана у дан и сврши, подлегав кајању као жртва једног тренутка прождрљивости и заблуде.

До ове грађевине о којој сам говорио подиже се стара зграда, удешена готово на исти начин, под којом су озидане *ћелије сигурности* где су затварали непослушне и осуђене на смрт. У једној од ових ћелија живео је *четрдесет и три* године онај саучесник Картушев, који га је издао да би био „блаже“ кажњен! Да би уживао неколико тренутака сунца он је избегао толико пута смрт са таквом умешношћу да, кад је умро, два дана су прошла па су му тек онда скинули огрлицу од гвожђа; трећа зграда названа *гврђава* имала је разне собе где су затварали осуђенике који дођу из провинције и означени су, као ми, за спровод даље.

У ово време затвор у Бисетру, који је био познат само по стројности надзора у Жену, могао је примити 1200 осуђеника, али њих су гомилали једне на друге, а држање вратара не ублажаваше нимало оно што њихова служба имаше сама непријатнога, као намрштен изглед, суров глас, груб разлог; они су се старали само да што више осуђеника метну у једну собу и одобровољавали су се само кад примете флашу или талир. Нису спречавали, у осталом, никакав испад, никакву погрешку, и ако су стекли уверење да апсеник не помишља на бегство, могао је у затвору чинити што год је хтео а да га нико не прекида и не узнемирава. За то време, људи осуђени за преступе противу морала, који се не помињу, држали су отворено практичну школу разузданости; крадљивци су вршили њихов посао у затвору а ни један се службеник не нађе да то бар покуди.

Дође ли из провинције какав човек добро обучен, који, осуђен за прву кривицу, није још посвећен у обичаје и прилике у затвору, они му за час узму одело које продају у његовом присуству ономе ко последњи највише понуди. Има ли накита, новца, они му одузимају у корист „друштва“, и ако би било дуго откопчавати му мишћушу из ува они би му је ишчупали, а жртва се и не усуђиваше да се жали. Они су му прво казали да ће, ако говори, бити ноћу обешен о греде у ћелији, а рећи ће после да се сам обесио. Метне ли који осуђеник из предострожности своју кесу под главу, они чекају док га ухвати први сај па му вежу о ногу један камен и метну га на ивицу постеље; на први покрет камен падне, а успавани разбуђен овим наглим тртањем седне на кревет и пре но што увиди шта се дешило, његова кеса везана капапом неће се кроз решетку на прозору на горњи спрат. Видео сам у сред зиме те сироте људе да су, пошто су тако опљачкани, остајали у кошуљи у дворшћу док им

не би бацили какав дроњак да покрију своју голотњицу. Докле се баве у Бисетру, заривајући се тако рећи у сламу, они још могу издржавати оштрину времена, али кад дође полазак спровода, немајући другог одела до блузе и папталона од „саргије“, они често подлежу хладноћи пре но што стигну на прво одмориште.

На овај начин објашњава се нагло кварење људи које је било лако повратити на прави пут, али који су, излазећи из беде оптеречени поквареношћу, морали тражити олакшање њихове судбине у стварној или очевидној претераности свих навика злочинчевих. У друштву човек се много боји од бешчашћа, а међу осуђеницима нема презирања сем према онима који нису без части. Осуђеници чине један народ за себе: ма ко да дође међу њих биће сматран за непријатеља све дотле док не проговори њиховим језиком, док се не би навикао да мисли као они.

Неваљалства која сам описао нису једина; било их је још страшнијих. Ухватили се који осуђеник као издајник или као „овакав“)“ одмах су га немилостиво премлаћивали а ниједан вратар да приђе да га спасава. Ствари су ишле дотле да су морали имати једну засебну собу за оне који су у следећу њихове кривице учинили каква открића, која их могу осумњачити код њихових саучесника. С друге стране, безобзирност крадљиваца и поквареност чиновника ишли су тако далеко, да су у затвору отворено спремале fine преваре и доповлаци који су се остваривали ван затвора. Навешћу само један од ових послова, који је довољан да покаже у коликој су мери глупаци лаковерни и варалице смеле. Варалице су добављали адресе богатих људи који су становали у провинцији, а то им је било лако помоћу осуђеника који су стизали сваки час, па су им писали писма названа „шатровачки“ писма из Јерусалима, и која су у суштини садржавала ово што следује; није потребно казати да су имена места и људи мењана према приликама.

„Господине,

„Ви ћете се без сумње зачудити кад примите ово писмо од једног непознатог човека, који од вас тражи једну услугу, али у једном положају у коме се налазим ја сам изгубљен ако ми часни људи не притекну у помоћ. Због тога се ја обраћам вама, за кога су ми казивали много доброга, док сам се ја устезао да ли да вам поверим целу ствар. Као собар маркиза од... ја сам побегао с њим. Да не би изазвали сумњу путовали смо пешнице и ја сам носио пртљаг у коме је била једна касица са шеснаест хиљада злата и дијаманата по којне госпође маркизе. Били смо се готово приближили војсци из... те нас опазил један одред добровољаца и стаде нас гонити. Госп. маркиз видећи да ће нас стићи рече ми да бацам касицу у једну доста дубоку бару крај које смо

се затекли, да нас она не би издала у случају да будемо ухваћени. Мислио сам да се идуће ноћи вратим да је потражим, али се сељаци скупеше, јер је звонило на узбуну, што је командант одреда наредио због нас, и дадоше се одмах на сечу шуме у којој смо се били сакрили, да писмо могли ништа друго до бежати. Дошав у иностранство господин маркиз је примио нешто од кнеза... али се то потрошило брзо и мислио је да ме пошаље да потражимо касицу бачену у бару. Био сам у толико сигурнији да ћу је наћи што смо сутра дан одмах ради бољег памћења начинили нацрт земљишта за случај да останемо дуже времена у немогућности да се тамо вратимо. Пошао сам; дођем у Француску; стигао сам без препрека до села... близу шуме где су нас гонили Ви познајете тачно ово село, које није више од три четврти миље далеко од вашег места. Био сам готов да извршим поруку кад ме кафеџија код кога сам одсео, неки бесни јакобинац и заузимач народне имовине, видећи моје устезање кад ме је нудио да пијем у здравље републике, оптужи као сумњивог. Како нисам имао никаквих исправа и како сам имао несрећу да личим на некога који је био оптужен за напад на делижанце, вукли су ме из затвора у затвор ради суочења са мојим назови саучесницима. Тако сам дошао у Бисетр где сам у болници има два месеца.

„У овако свирепом положају сетно сам се да су ми говорили да сте рођак мога господара, који је имао имање у вашем срезу, и ја вас молим да ми јавите да ли ми ви не би могли учинити услугу да узмете касицу, о којој је реч, а мени да пошљете само један део онога новца, који је у њој. Тако бих ја могао подмирити прешне потребе и платити браниоца, који ми диктира ово писмо и уверава ме, да би се каквим поклоном могао извући из неприлике.

„Примите господине и т. д.

„Н....

Од сто оваквих писама на двадесет је увек одговарано. Неће се нико због тога чудити ако се узме у обзир да су писма писана људима који су били познати као пријатељи старога реда ствари, а нико мање не размишља него партизански разум. Цењеном адресанту изјављивало се оно неограничено поверење које увек дејствује на самољубље и корист и паланчанин одмах одговори да пристаје да се помучи да дигне оставу. На одговор следује ново писмо самозваног собара, у коме он пише да је, пошто је остао без средстава, заложил код болничара за незнатну суму своју торбу у којој се налази ушивен у поставу план места, о коме је раније било речи. Повећ је после тога долазио; било је сума од дванаест па и петнаест стотина динара.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине пударачке, актом својим Бр. 1028, пита:

„1. Једно лице понашало се непристојно за време суђења пред општинским судом.

Председник општине поднео је речерат суду о овоме, па је тражио да се ово лице за непристојност казни.

Суд Општински осудио је дотично лице, пошто је оно признало кривицу, за дело из § 30. кр. суд. потупка.

По жалби овога лица, првостепени београдски суд вратио је нерасмотрена акта, налазећи да осуде ове врсте не подлеже његовом разматрању, него само оне, које су донесене по III части кривичног закона.

Том приликом узгред је нагласио: да општински суд није ни био надлежан да изриче казну по § 30. кр. суд. потупка, јер то право, припада само иследнику.

Како су врло чести случајеви, да се било парничари по грађанским споровима, било кривци према којима се води истрага за злочине, преступе и иступе, неуљудно понашају пред судом, то је потребно да се зна: којом их казном може нагнати суд на уљудност, па зато се моли уредништво, да о овоме изнесе своје мишљење; и

2. У мају месецу ове године пошена је сеоска литија.

На барјак црквени окачено је тога дана око 30 пешкира, као прилог појединаца.

Кад се народ са литије разишао, и више ту није никога било, једно лице поскида све пешкире са барјака па том приликом обори и сам барјак и крст искриви а сам барјак повреди на неколико места.

Против њега је за ово поведена истрага, али суд је у недоумици за које дело да га осуди — да ли за дело из § 290. кр. закона, који доноси казну затвора од 30 дана на више, ма да овај параграф није у III части кр. закона, која спада у надлежност општинских судова.

Моли се уредништво за обавештење: може ли општински суд осудити ово лице за кривицу из § 290, која се за јавна добра, према § 294 истог закона, суди на тужбу надлежства, коме повређено добро припада?“

— На ова питања одговарамо:

1. Кад је пред судом расправа каквог грађанског спора, па се која парнична страна или сведок непристојно понаша, а ова непристојност, међутим, не прелази у коју већу кривицу, председавајући их мора опоменути на пристојност, па ако то не помогне, онда ће их осудити на двадесет и четири сата затвора или од једног до пет талира новчано, на основу § 154. грађанског судског поступка.

Ово право има и председавајући општинског суда по томе, што и право општинских судова, за расправу извесних

) Лице које полиција затвори са апсеником да му изнуди тајну. Пр.

грађанских спорова, истиче из истог закона, ма да се ова одредба налази у одељку, који говори о суђењу код окружних — првостепених — судова,

Против ових осуда нема места жалби.

Ако би сведок, парничар или тужилац увредио цео суд или поједине судије, онда се то констатује записником и он оптужује полицијској власти, као надлежној, за дело из § 104. кр. закона.

Кад општински суд води истрагу за злочине и преступна дела, по праву које му даје §§ 19. т. 1. и 20. кр. суд. поступка, на окривљени или сведок буду непристојни, онда их лице које води истрагу, може осудити по § 30. истог закона затвором до 3 дана, или ако је већ у затвору онда свођењем хране на сам хлеб и воду.

Кад се, међутим, ово догоди при извињају иступних дела, на неко буде непристојан, а та непристојност не буде прелазила у који већи род кривице, онда ће председник или кмет, пошто прво упути дотичног на пристojност, па то не буде послушано, казнити дотичног по чл. 109. или 110. закона о општинама са 24 сата затвора или новчано од 1—5 динара.

За увреде и клевете, које би се догодиле у оваквим случајевима, тужба се подноси полицијској власти за дело из 104. кр. закона.

Како се догађају чести случајеви да појединци говоре у суду срамотне и безобразне речи, то њих треба кажњавати по § 362. тачке 4. кр. закона.

За оне који из обичне непристојности, као што су: незгодни гестови, непристојни узвици и т. слично, пређу у непристојну препирку са којим од судија или целим општинским судом, а међутим ипак то не буде прелазило у дела из § 104. кр. зак. суд може изрећи казну по т. 3. § 360. у вези са § 327. кр. закона; и

2. Из речи: „кад се народ разишао“, излази, да је дотично лице пократило пешкире са барјака.

Ако је ова претпоставка тачна, онда би дотични одговарао за крађу према вредности пешкира, којом би приликом могао бити осуђен и да накнади штету за цокварени барјак.

Кривица из § 290. не би постојала, пошто се тамо тражи да неко намерно повреди или уништи предмете поштовања ма какве религије, а овде се види да је ово лице имало намеру да скине и покраде пешкире, па је том приликом искривило крст и повредило барјак. Могло би бити речи само о стицају.

Али, баш и кад би постојала и ова кривица, општински суд није надлежан за њено суђење, него би могао подићи тужбу полицијској власти, јер општински судови могу да суде из кривичног закона само оне кривице, које су предвиђене у III части истог закона.

Ако је, међутим, претпоставка о крађи погрешна, него је дотично лице скидало пешкире по дужности својој као општински или црквени службеник, или по добром расположењу да помогне да се барјак што пре врати на своје место, онда је кривична одговорност у опште

искључена и може бити само речи о грађанском спору за штету.

II.

Суд општине зорунвачке, актом својим Бр. 655, пита:

„По новом закону о таксама, општински судови наплаћују на име таксе у корист своје касе и то:

Под број 333. тарифе, за све писмене и протоколарне преставке или молбе, по којима општински суд не издаје нарочито писмено решење, 20 пара динарски.

Како ову одредбу општински судови разно тумаче, па ову таксу наплаћују и кад неко моли да му се потврди талија, или да му се изда уверење, или да копира пресуду — решење и т. д. то се моли уредништво да преко свог „Полицијског Гласника“ обавести овај суд: да ли је оваква радња општинских судова правилна или не?“

— На ово питање одговарамо:

По начелу постављеном у тази 1. тарифе, такса за представку наплаћује се у 0.50 динара, код државних власти у свима оним случајевима, где власт не мора да издаје нарочито писмено решење.

У оним, пак, случајевима, где власт има да издаје решења, уверења, сведочења и т. д. наплаћује се поред таксе, која је прописана за решења, сведочења, уверења и т. сл. још и такса од 0.50 динара, о којој говори тачка 1. тарифе под б.

Како је ово исто начело спроведено и кроз одељак Л. за таксе код општинских власти, јер се у бр. 333. говори само о представкама и молбама а у бр. 334. и 336. опет само о такси за решења и уверења, онда треба и овде наплаћивати таксу и за представку у 0.20 дин. и одвојено по 2 дин. за решење или уверење.

III.

Деловођа општине варошице Тополе, пита:

„У закону о панађурима чл. 10. поред наплате осталих такса на панађуру, предвиђена је и такса на свако место, на коме је продаји изложена роба, по један динар.

На панађур дођу продавци са разном робом, који заузму 5—10 метара земљишта, што нарочито чине продавци вуне и колачари, док неки продавци не заузму више од једног метра.

Како законом није предвиђена величина земљишта, за које се наплаћује такса од 1 динара, то се моли уредништво да објасни: хоће ли се наплаћивати ова такса подједнако како онима што заузму метар, тако и онима што заузму десет метара или како?“

— На ово питање одговарамо:

Пошто чланом 10. тачке 5. закона о панађурима није одређена цена по метру, него по месту, онда се мора узети, да је динар од места, без обзира на величину овог, пошто величина истог много пута зависи од природе посла и робе.

Свако скупље наплаћивање кажњиво је по чл. 11. ставу другом поменутог закона.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Илија Ивковић, осуђеник митровичког казног завода (Срем), чију слику износимо, побегао је 10. тек. месеца са осуде, и доста је вероватно да је прешао у Србију. Илија има

35 год., средњег је раста, округлих образа, црне косе, високог чела, очију, обрва и бркова црних, зуба здравих; био је осуђен на пет год. робије због крађе.

Акт антропометријско-полицијског одељења Бр. 1424.

Тодор Живадиновић, радник абаџијски, родом из Јасике, одговара код начелства округа крушевачког за превару. Тодор је у бегству, раста средњег, сувољав.

Акт начелства крушевачког Бр. 7188.

Миливој Томић, из М. Крмара, побегао је ноћу између 9. и 10. мес. из општинског затвора, у коме је био због крађе. Стар је око 30 год., висок, танак промањаст; на трбуху има траг од опекотине; од одећа има: половне чакшире од шајка, половну гуњу од сељачког сукна, нов зубуњак од сукна извезен гајтанима, на глави шубару а на ногама ђоновске опанке.

Депеша начелника ср. рачанског Бр. 20687.

Ноћу између 4. и 5. овог месеца, непознати лопови украли су Урошу Милошевићу из Барајева, ове делове вршаће машине: један велики кајиш за покретање у тежини 12 до 15 килограма, један француски кључ за одвртање машинских делова, једну либелу, једна кљешта, а сем овога и пар коњских амова, — све у вредности 338 динара.

Акт начелника среза посавског, округа београдског Бр. 10849.

Ноћу између 9. и 10. тек. месеца, непознати разбојници разбили су дућан и касу Миленковићу, трговцу из Параћина, и из касе украли око 30.000 динара у наполеондорима

и банкнотама. Према извештају среског начелника, на једној труби платна, поред касе, нађени су трагови крви, из чега излази да су крадљивци повредили руке завлачећи их у касу кроз малу рупу са општрим ивицама.

Поред овога још је утврђено, да су свежњи новчаница вађени из касе помоћу преврђене жице и набадањем на једну танку бургију, која је нађена поред касе, што значи да је велики део новчаница избушен.

Депеша начелника среза парафинског Бр. 21334.

Ноћу између 8. и 9. тек. месеца, непознати крадљивци провалили су дућан Милорада Прокића, трг. из Варварина, па из њега однели и разбили касу у којој је било: 1000 дин. у новчаницама, 120 дин. у злату, 10 динара ситнине, једна руска рубља, 3 бушена талира и један пенни сат „лонжин“, емалиран.

Депеша начелника ср. темнићског Бр. 10468.

Борис Силберштајн-Мохевић, директор Банке у Лебединском (карковска гувернија), чију слику износимо, проневерио је преко

100.000 динара банчиног новца и побегао. Стар је 45 год., по народности Јеврејин, стаса средњег, косе и браде проседе, интелегентна изгледа.

Акт антропометријско-полицијског одељења Бр. 1426.

Јовица Радосљевић, келнер из Београда, украо је 60 дин. своме газди Светиславу Јермићу, кафетији код „Бандиста“, и побегао. Јовица је стар 16 год., пун, плав, у лицу негав.

Акт управе града Београда Бр. 30363.

Димитрије Тасић, столар, који је у последње време живео у Крушевцу, стар 28 год., омален, одговара за опасну крађу.

Депеша начелства округа моравског Бр. 10267.

Бошко Радовановић, Циганин из Звечке, украо је 10. тек. месеца 100 динара Срећку Богосављевићу, механџији из Обреновца, и побегао. Стар је 22 год., црн, на ногама има беле ципеле, а на глави бео шешир.

Депеша начелника среза посавског округа ваљевског Бр. 11322.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеше.

Т Р А Ж И С Е

Софија, кћи Марка Сулића, зидара из Сремске Митровине, чију слику износимо, по-

бегла је 5. тек. месеца од родитеља и дошла, по свој прилици, у Београд. Стара је 20 год., стаса средњег, у опште премомаста.

Акт управе града Београда Бр. 30184.

К Р А Ћ Е С Т О К Е

Авраму Максимовићу, земљоделцу, из Парпана, ноћу између 6. и 7. овог месеца, украдени су: кобила длаке зелене, висока 160 см. и матора 8 год.; коњ длаке врране, стар 2 год., цветаст, у десну задњу ногу путаст, и ждребе длаке врране, старо 6 месеци, са белом белегом на репу.

Депеша начелника ср. космајског Бр. 16388.

Јовану Зарићу, из Лесковца, среза посавског, окр. београдског, ноћу између 3. и 4. овог месеца украдени су: коњ длаке доратасте, матор 12 год., са жигом положено „К“; коњ длаке доратасте, матор 6 год., са жигом положено „Т“; ждребица длаке доратасте, матора 3 год. са истим жигом, и једно мушко ждребе од 3 месеца, длаке алатасте.

Депеша начелника ср. посавског Бр. 10773.

Пантелији Поповићу, из Диваца, среза ваљевског, украден је 4. тек. месеца један коњ длаке доратасте, на челу цветаст, матор 4 год., без жига.

Депеша начелника ср. ваљевског Бр. 10475.

Јанку Максимовићу, из Вел. Крсне, украдена је 1. тек. месеца кобила, матора 7 год., длаке доратасте, на челу цветаста.

Депеша начелника среза јасеничког, округа смедеревског Бр. 15836.

Јанку Киселићу, из Врела, и **Јакову Марковићу**, из Калиновца, ноћу између 3. и 4. тек. месеца украдено је: првом кобила, длаке доратасте и матора 5 год., а другом коњ длаке доратасте, матор 6 год., са жигом „К“.

Депеша начелника ср. тамнавског Бр. 12963.

Сави Станојевићу, из Прошнице и **Илији Ј. Голубовићу**, из Богове — који су били на раду у Белој Реци — ноћу између 29. и 30. прошлог месеца украден је по један во. Савин је во висок, длаке плаво-беле, на челу цветаст, без роваша, а во Илијин длаке је жуто-шарене, на предњој десној нози има белегу од шапа, на челу је цветаст. Оба украдена вола матори су по 4¹/₂ год.

Депеша начелника среза деспотовачког Бр. 12331.

Јанку Драгуљеску, из Злота, украден је 8. тек. месеца један коњ, длаке алатасте, матор 3 год., лисаст.

Депеша начелника ср. бољевачког Бр. 10705.

Андри Васићу, из Глоговца, ноћу између 6. и 7. овог месеца украдене су две краве: једна жута, угојена, матора 6 год., а друга шарена, матора 3 год.

Депеша начелника среза деспотовачког Бр. 12969.

Танасију Станковићу, брашнару из Рековца, ноћу између 15. и 16. тек. месеца украдена су два коња са амовима: оба коња длаке су отворено-доратасте и матори по 10 год., један са жигом „О“ и „53“ а други са жигом „О“ и „Т“ и ћорав у лево око.

Депеша начелника ср. прокупачког Бр. 9896.

Јовану Јовановићу трг. из Ниша, ноћу између 15. и 16. тек. месеца украдена су два коња: један матор 10 год., висок 160 см., са жигом „а“, а други са истим жигом матор 8 год., висок 161 см.; оба украдена коња длаке су доратасте.

Депеша начелства окр. нишког Бр. 20094.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покраје.

НАЂЕНА СТОКА

Код начелника среза деспотовачког налазе се два мангуп коња, оба пасгува, без жигова и роваша: један длаке врране, матор 5 год. а други доратаст, матор 4 год.

Депеша начелника среза деспотовачког Бр. 11447.